

Komunikace s německy mluvícím klientem pro zdravotní sestry

Úvod

Konverzační příručka, která se vám dostala do rukou, je výsledkem dvouletého projektu „Zlepšení kvality výuky ošetřovatelství v angličtině a zavedení výuky předmětu ošetřovatelství v němčině na Střední zdravotnické škole Beroun“.

Celý projekt včetně této publikace byl realizován za finanční podpory programu Erasmus+ Evropské unie a probíhal v období od června 2015 do konce května 2017. Během tohoto období se uskutečnilo celkem šest zahraničních kurzů ve Velké Británii (Bournemouth, Margate) a Německu (Berlín), kde si učitelé školy nejenom zlepšili své jazykové znalosti, zdokonalili se v odborné angličtině a němčině v oblasti ošetřovatelství, ale během kterých také rozšířili své didaktické schopnosti a osvojili si blíže metodu CLIL (Context Language Integrated Learning).

Za tento projekt škola získala hned **dvě ocenění – Pečeť kvality** a nejprestižnější ocenění – **Evropskou jazykovou cenu LABEL**. SZŠ obdržela od MŠMT finanční odměnu, ze které byla tato další konverzační příručka publikována.

Konverzační příručka v němčině navazuje na tento projekt jazykových konverzačních příruček v angličtině a ruštině. Byla realizována učiteli odborných a cizích jazyků na Střední zdravotnické škole v Berouně jako učební pomůcka při vyučování odborného předmětu ošetřovatelství.

Naleznete zde nejpoužívanější jednoduché komunikační obraty, jež byly voleny na základě dotazníkového šetření mezi zaměstnanci Rehabilitační nemocnice Beroun. Tato příručka může též posloužit zdravotnickému personálu při komunikaci s německy mluvícími klienty.

Součástí příručky je velice stručný přehled nejpoužívanější německé gramatiky v oblasti ošetřovatelství.

Rádi bychom poděkovali odborným vyučujícím Mgr. Markétě Palkové a Ing. Monice Horné za zpracování, cennou jazykovou korekturu. V neposlední řadě bychom chtěli poděkovat zaměstnancům a vedení Rehabilitační nemocnice Beroun za cenné podklady při tvorbě příručky a poskytnutí fotografického materiálu.

Obsah

Základní gramatika - Grundgramatik.....	4
Výslovnost – Aussprache	4
Slovosled ve větách - Wortfolge.....	5
Otázky - Fragen.....	5
Časy - Tempora.....	6
Tvoření préterita (souminulý čas)	6
Tvoření perfekta (složený čas minulý).....	6
Tvoření budoucího času	7
Způsobová slovesa – Modalverben: müssen, können, dürfen.....	7
Číslovky – Zahlwörter	8
V Nemocnici – Im Krankenhaus.....	11
Ambulance–Ambulanz, Poliklinik, Praxis.....	11
Oddělení –Abteilung/Klinik/Klinik für.....	12
Ostatní - Andere	13
Popis cesty –Beschreibung des Weges.....	14
Na Pokoji – Im Zimmer	16
Vybavení pokoje – Zimmereinrichtung	16
Nastavení lůžka - Bettverstellung.....	17
Pozdravy - Grüsse	17
Základní zdvořilá komunikace s klientem – Grundkommunikation mit Patienten	18
Základní pokyny, pohyb- GründlicheAnweisungen, Bewegung	19
Příjem klienta- Patientenaufnahme	20
Nejčastější důvody k hospitalizaci – HäufigsteGründe fürHospitalisierung.....	21
Podávání léků – Anwendung von Medikamenten	23
Dávkování - Dosierung.....	24
Alergie – Allergie	25
Příznaky, léčba– Anzeichen, Heilung	25
Fyziologické funkce – Physiologische Grundfunktionen	26
Měření tlaku / Blutdruckmessung.....	27
Vyšetření EKG – EKG Untersuchung	27
Bolest - Schmerz	28
Charakter bolesti - Schmerzcharakter	29
Lidské tělo – Menschlicher Körper	29
Odběry biologického materiálu – Entnahme von biologischem Material.....	31
Základní vybavení a slovní zásoba– Grundliche Wortschatz.....	31

Odběr krve- Blutentnahme	32
Odběr moči – Urinprobe	32
Invazivní vstupy – Invasive Zugänge.....	33
Péče o kůži a ránu – Hautpflege und Wundpflege	34
Stav rány – Wundstand	35
Převazy, nástroje – Verbände, Instrumenten	35
Péče o ránu – Wundpflege	36
Soběstačnost – Self-sufficiency	37
Kompenzační pomůcky – Hilfsmittel	37
Hygiena - Hygiene.....	38
Výživa– Ernährung.....	38
Vylučování–Ausscheidung.....	39
Oblékání - Kleidung	40
Propuštění(z nemocnice) –Entlastung (aus dem Krankenhaus).....	41
Edukace - Belehrung.....	41
Základní dokumenty – Hauptdokumente.....	42

Základní gramatika - Grundgramatik

Výslovnost – Aussprache

Píše se:	Vyslovuje se:	Příklady:
ä	e, e: (otevřené)	älter, spät
-chs-	ks	wachse, sechs
-ck-	k	Packen, Stück
ei, ai	ae	Ein, klein, drei
eu, äu	Oö	Euch, neu, Läufer
-h- po samohlásce, mezi samohláskami	nevyslovuje se	froh– [fro] Ruhe – [rue]
ph – v cizích slovech	f	philosophie
ie - po přízvuku - na konci slova	i: lje (e – otevřené)	Viel, sieben Marie, Familie
ö	e – s výrazným zaokrouhlením rtů	Ödeme [edéme], können [kennen]
-r	Na konci slabiky splývá s e na otevřené er	Aber – abe+otevřené e
s-	z	Sohn- [zon] lesen [lézn]
-ss-	s	Lassen, grüssen, gross
sch	š	Schon, Tasche
sp-	šp	spät
st-	št	stehen
-tion	ci(j)o:n	Funktion
-tz-	c	Sitzen - [zicen]
ü	i – s výrazným zaokrouhlením rtů	üben - [iben]
V V – v cizích slovech	f v	Viel [fíl], Vater [fátr] Revolution
w	v	Warten - [vartn]
z	c	Zehn [cén]

Slovosled ve větách - Wortfolge

V **oznamovací větě** stojí **sloveso vždy na druhém** místě:

Ich **fühle** mich schlecht. – *Cítím se špatně.*

Ve **zjišťovací otázce** stojí **sloveso vždy na prvním** místě:

Fühlen Sie sich schlecht? – *Cítíte se špatně?*

V **rozkazovací větě** stojí **sloveso na prvním** místě:

Gib mir den Schlüssel! – *Dej mi ten klíč.*

Ve **vedlejší větě** stojí **sloveso vždy na konci**:

Ich komme nicht, weil er krank **ist**. – *Nepřijdu, protože jsem nemocný.*

Otázky - Fragen

Sloveso vždy na 1. místě, osoba na 2. místě:

1. 2.

Schlafen Sie gut? – *Spíte dobře?*

Je-li v otázce **příslovce**, stojí příslovce na 1. místě, sloveso na 2. místě, osoba na 3. místě:

1. 2. 3.

Wie **fühlen** Sie sich? – *Jak se cítíte?*

Co	Was
Jak	Wie
Jaký, který	Was für ein, welcher
Kde	Wo
Kdo	Wer
Kdy	Wann
Proč	Warum
Kolik	Wieviel

Časy - Tempora

Tvoření préterita (souminulý čas)

Préteritum odpovídá jednoduchému času minulému a předminulému času.

Pomocná slovesa

SEIN – být	HABEN – mít	WERDEN – stát se
ich war – byl jsem	ich hatte – měl jsem	ich wurde - budu
du warst – byl jsi	du hattest – měl jsi	du wurdest - budeš
er war – (on) byl	er hatte – on měl	er wurde - bude
sie war – (ona) byla	sie hatte – ona měla	sie wurde - bude
es war – (ono) bylo	es hatte – ono mělo	es wurde - bude
wir waren – my jsme byli	wir hatten – my jsme měly	wir Arden - budeme
ihr wart – vy jste byli	ihr hatit – měli jste	ihr wurdet - budete
sie waren - oni byli	sie hatten – oni měli	sie wurden - budou
Sie waren – Vy jste byli (vykání)	Sie hatten – Vy jste měli (vykání)	Sie werden – budete (vykání)

Slabá slovesa

Tvoření: kořen (infinitivu) + te + koncovka

Př.: **suchen: such** (kořen) + **te**

ich suchte, du suchtest, er/sie/es suchte, wir suchten, ihr suchtet, sie/Sie suchten

Př.: **antworten: Antworte** (kořen) + **te**

ich antwortete, du antwortetest, er/sie/es antwortete, wir antworteten, ihr antwortetet, sie/Sie antworteten

Silná slovesa

Kořen se mění – 1. a 3. Osoba jednotného č. mají shodný tvar

Př: **sehen (vidět): Ich sah – viděl jsem**

Tvoření perfekta (složený čas minulý)

Tvoří se z přítomného času pomocného slovesa sein (u pohybových sloves) nebo haben + příčestí minulé významového slovesa.

Tvoření příčestí minulého u:

Pravidelných/slabých sloves: ge + kořen + t (př. Suchen – gesucht)

Př. Ich habe sie gestern gesucht. – Včera jsem jí hledal.

Nepravidelná/silná slovesa: sehen – gesehen

př. Ich habe sie gestern gesehen. – Včera jsem jí viděl

Pomocné sloveso **sein** se používá u změny stavu nebo místa (pohybová slovesa), **př.: Ich bin nach Berlin gefahren.** – Jel jsem do Berlína.

Tvoření budoucího času

Budoucí čas se tvoří z přítomného tvaru pomocného slovesa werden + infinitiv slovesa významového.

Př: **Morgen werde ich zum Arzt gehen.** – Zítřa půjdu k lékaři.

Způsobová slovesa – Modalverben: müssen, können, dürfen

Způsobová slovesa bývají zpravidla doplněna infinitivem významového slovesa.

Př. **Darf ich Ihnen Rücken waschen?** - Smím (mohu) Vám umýt záda?

müssen	muset	können	moci, umět	dürfen	smět
Ich muss	Wir müssen	Ich kann	Wir können	Ich darf	Wir dürfen
Du musst	Ihr müsst	Di kannst	Ihr könnt	Du darfst	Ihr dürft
Er muss	Sie müssen	Er kann	Sie können	Er darf	Sie dürfen

Číslovky - Zahlwörter

Číslovky jsou v ošetrovatelské péči velmi často používané, např. při popisu fyziologických funkcí, udávání kontaktních údajů klienta, popisu dávkování léků, čísel pokojů atd., proto jim věnujeme poněkud větší pozornost.

Základní číslovky	Zahlwörter
0	Null[nul]
1	Eins [ajns]
2	Zwei [cvaj]
3	Drei [draj]
4	Vier [fi:ae]
5	Fünf [fünf]
6	Sechs [zeks]
7	Sieben [zi:ben]
8	Acht [acht]
9	Neun [nojn]
10	Zehn [ce:n]
11	Elf [elf]
12	Zwölf [cvölf]
-náct	-zehn [ce:n]
13	Dreizehn [drajce:n]
14	Vierzehn [fi:aece:n]
15	Fünfzehn [fünfce:n]
16	Sechzehn [zechce:n]
17	Siebzehn [zi:bce:n]
18	Achtzehn [achtce:n]
19	Neunzehn [nojnce:n]
-cet	-zig[cich]
20	Zwanzig [cvancich]
30	Dreißig [drajcich]
40	Vierzig [fi:aecich]
50	Fünfzig [fünfcich]

60	Sechzig [zechcig]
70	Siebzig [zi:pcich]
80	Achtzig [achtcich]
90	Neunzig [nojncich]
100	Einhundert[ajnhundaet]
155	Einhundertfünfundfünfzig [ajnhundaetfünfundfünfcich]
500	Fünfhundert [fünfhunaet]
1000	Eintausend [ajntauzend]
73	Dreiundsiebzig [drajundzi:bcich]
Řadové číslovky	- Vždy člen der
První	Erste
Druhý	Zweite
Třetí	Dritte
Čtvrtý (a více)	Vierte
Násobné číslovky	- Vždy číslovka + mal
Jednou	Einmal
Dvakrát	Zweimal
Tři (a více) krát	Dreimal

Množství	Mengen
Polovina	e Hälfte[helfte]
Čtvrtina	s Viertel[fi:aetl]
Jedna sklenka	einGlass

Hodiny, čas, dny	Uhr, Zeit, Tage
Den	r Tag
Týden	e Woche
Pondělí	Motag
Úterý	Dienstag
Středa	Mittwoch
Čtvrtek	Donnerstag
Pátek	Freitag
Sobota	Samstag
Neděle	Sonntag
Včera	Gestern
Dnes	Heute
Zítřa	Morgen
Pozítří	Übermorgen
Ráno	Morgen /früh
Dopoledne	Vormittag
Odpoledne	Nachmittag
Večer	Abend
Noc	Nacht
V poledne	Mittags
O půlnoci	um Mitternacht
Kolik je hodin?	Wieviel Uhr istes?/Wiespätist es?
V kolik hodin? Kdy?	Um wieviel Uhr? Wann?
Je devět hodin.	Es istneun Uhr.
Je půl třetí.	Es ist halbdrei.
Je čtvrt na deset.	Es istviertel nach neun.
Je třičtvrtě na deset.	Es istViertel vor zehn.

V Nemocnici – Im Krankenhaus

Ambulance – Ambulanz, Poliklinik, Praxis

24 hodinová chirurgická	Vierundzwanzig stündige chirurgische
Alergologická	Allergologische
Cévní chirurgie	Gefäßambulanz
Dětská alergologická a pneumologická	Kinderpneumologische-/Allergologische Ambulanz
Dětská pohotovost	Kindernotfallambulanz
Dětská chirurgická	Kinderchirurgie
diabetologická	Diabetologische
echokardiologická	Kardiologische – ECHO
endokrinologická	Endokrinologische
endoskopická	Endoskopische
gastroenterologická	Gastroenterologische
gynekologická	Frauenambulanz, Gynäkologische
gynekologický ultrazvuk	Gynäkologische ultraschall
všeobecná chirurgická	Allgemeine chirurgische
kardiologická	Herzambulanz, kardiologische
kožní	Hautpraxis/hautambulanz
léčba bolesti	Schmerzbehandlung Praxis
následná péče	e Nachsorgeklinik/e Nachsorgepflege
nefrologická	Nierenambulanz
neurologická	Neurologische
oční	Augenpraxis
onkochirurgická	Onkologische – chirurgische ambulanz
onkologická	Onkologische
ORL (ušní, nosní, krční)	HNO (Hals-Nasen-Ohrenambulanz)
ortopedická	Orthopädische
plicní	Lungen ambulanz/pneumologische praxis
	Vierundzwanzig stündige chirurgische
Pediatrická	Pediatrische/Kinder
Preventivní péče	Präventiv Medizin
Praktického lékaře	Praktischer Arzt/praktischer Ärztin
Psychiatrická	Psychiatrische ambulanz
Psychologická	Psychologische
Rehabilitačního lékařství	Physikalische Medizin und Rehabilitation
Revmatologická a hematologická	Reumatologische
Soukromé	Private Praxis
Úrazová/urgentní příjem	Notfallambulanz/Notaufnahme

Urologická	Urologische
Zubní	Zahnarzt

Oddělení – Abteilung/Klinik/Klinik für...

Anesteziologicko-resuscitační oddělení	Klinik für Anästhesiologie und Intensivmedizin
Centrální příjem	Zentrale Notaufnahme
Centrální sterilizace	Zentralsterilisation
Dětské	Kinderklinik
Gynekologické	Frauenklinik
Chirurgické	Chirurgische Klinik
Interní	Klinik für Innere Medizin
Klinické biochemie a hematologie	Laboratorium
Porodnice	Gebärklinik
Nutriční péče	Ernährungsberatung
Následné péče	Nachsorgenklinik/Palliativmedizin
Neurologické	Neurologische Klinik
Novorozenecké	Neugeborenenabteilung/ Neugeborenenklinik
Oddělení jednodenní péče	Kurzfristige chirurgische Abteilung
Ortopedické	Orthopädische Klinik
Radiodiagnostické	Radiologie/Radiologischeszentrum
Transfuzní	Blutspende (Blutspendedienst)
Vnitřního lékařství	Innere Medizin/ internistische abteilung
Zubní	Klinik für Zahnmedizin

Ostatní - Andere

Artrioskopické centrum	Zentrum für Arthroskopie
Autobusová zastávka	e Bushaltestelle
Automat na jídlo / kávu / nápoje	e Schnellgaststätte
Bankomat	r Geldautomat
Bazén	s Hallenbad/r Schwimming-Pool
Centrální operační sály	e Zentrale Operationsaal
Centrální příjem	e Zentrale Notaufnahme
Centrální sterilizace	e Zentrale Sterilisation
Centrum Inkontinence	s Zentrum für Harninkontinenz
Dětská následná intenzivní péče	e Kindernachsorgeklinik
Dětská ortopedie	Kinder Orthopädie
Dopravní zdravotní služba	r Krankentransport
Funkční kardiopulmonální diagnostika	Funktionelle Diagnostik (Herz,Lungen)
Fyzioterapie	e Physiotherapie
Hlavní vjezd	e Haupteinfahr
Informace	e Informationen
Jídelna	r Speisesaal
JIP (Jednotka intenzivní péče)	e Intensivstation
Kaple	e Kapelle
Kavárna	s Café/r Kiosk
Klinické laboratoře	Laboratoře
Lékárna	Lékárna
Logopedie	Logopedie
Magnetická rezonance	Magnetická rezonance
Malé operační výkony	Malé operační výkony
Mamograf	Mamograf
Odběrová místnost	Odběrová místnost
Onkologický stacionář	Onkologický stacionář
Park	Park (do parku/v parku)

Patologie	s Patologie
Pokladna	e Kasse
Praktický lékař pro děti a dorost	Praktischer Arzr für Kinder
Praktický lékař pro dospělé	Praktischer Arzt für Erwachsene
Recepce, příjmová kancelář	e Rezeption, r Empfangsbüro
Rehabilitační centrum	s Reha-Zentrum
Rehabilitační lékařství	e Rehabililtation
Rentgen	s Röntgen, W-Strahl
Restaurace	s Restaurant
Ředitelství	s Direktorium
Tělocvična	e Turnhalle
Toalety / WC	e Toilette/s WC
Ultrazvuk	r Ultraschall
Vchod / Východ	r Eingang/r Ausgang
Vrátnice	e Pforte
Vyšetřovna	e Untersuchungszimmer

Popis cesty - Beschreibung des Weges

Jak Vám mohu pomoci?	Wie Kann ich Ihnen helfen?
Mohu Vám pomoci?	Kann ich Ihnen helfen?
Co/koho hledáte?	Was/Wen suchen Sie?
Kam jdete?	Wohin gehen Sie?
Promiňte, kde je.....prosím?	Entschuldigung Sie bitte, wo ist.....?
Kde jsou schody?	Wo ist die Treppe?
Jak se dostanu do....?	Wie komme ich zu.....?
Jděte kolem.....	Gehen Sie an vorbei.
Jděte nahoru/dolů.	Gehen Sie hinauf/hinunter
Projděte chodbou.	Gehen Sie den Korridor/Flur durch.
Jděte pořád rovně/ na konec chodby.	Gehen Sie immer geradeaus/ am Ende den Flur.
Jděte za roh./Zahněte za roh.	Biegen Sie um die Ecke
Jděte dolů po schodech do prvního patra.	Steigen Sie die Treppe zum ersten Stock

	hinunter.
Jděte nahoru do druhého patra.	Steigen Sie die Treppe zum zweiten Stock hinauf
Je to na rohu.	Das ist an der Ecke.
Je to po levé/pravé straně.	Das ist auf der linken/rechten Seite.
Je to ve čtvrtém patře.	Das ist im vierten Stock.
Je to vedle vchodu/naproti....	Das ist neben dem Eingang/drüben (gegenüber)....
Jedte výtahem nahoru do třetího patra.	Fahren Sie mit dem Aufzug zum dritten Stock.
Odbočte v první/druhé chodbě vlevo/vpravo.	Biegen Sie im ersten/zweiten Korridor v nach links/rechts ab.
Pokoj	s Zimmer
Potom	dann
Projděte dveřmi.	Gehen Sie durch die Tür.
Přejděte (napříč např. cestu)...	Überqueren Sie.
Chirurgie je v 1. patře / suterénu / přízemí.	Chirurgie ist im ersten Stock/im Kellergeschoss/im Erdgeschoss.

Na Pokoji – Im Zimmer

Vybavení pokoje – Zimmereinrichtung

Deka	e Decke
Držák na berle	r Krückenhalter
Držák na jmenovku	s Namensschild
Heslo na Wi-Fi	Wi-fipassword
Hrazdička	r Bettbügel
Identifikační štítek / náramek	IdentifikationArmband (ID Armband)
Internetové připojení	r Internetanschluss
Koupelna	s Badezimmer
Lampička	e Lampe
Lůžko	s Bett
Madlo	r Handgriff
Noční stolek	r Nachttisch
Ovladač (TV, rádio)	r Fernbedienung
Peřina	s Federbett/s Bettanzug (povlak)
Polštář	s Kissen
Povlečení	r Bettbezug
Protiskluzová rohož	e Antirutschmatte
Přepnout (program)	umschalten
Převléci postel	Bettbeziehen
Rádio	s Radio
Rozsvítit / zhasnout	anschalten/auschalten
Zhasněte prosím	Machen SiebitteLichtaus.
Sprcha	e Dusche
Sprchovat se	duschen
Šatní skříň	r Kleiderschrank
Televize	s Fernsehen
Toaleta	e Toilette, s WC

Umyvadlo	s Waschbecken
Ustlat postel	e Bett machen
Zapnout / vypnout	einschalten/ausschalten
Zásuvka (elektrická)	e Steckdose
Zásuvka (šuplík)	e Schublade
Zazvoňte na zvonek	Klingeln/Sieandieglocke
Zesílit / zeslabit (rádio)	Aufdrehen/leisserstellen
Zmáčknout tlačítko	Knopfdrücken
Zrcadlo	r Spiegel
Zvedák	r Heber

Nastavení lůžka - Bettverstellung

Snížit / zvýšit postel	senken (niedriger machen)/steigern (höher machen)
Můžete mi snížit postel, prosím?	Können Sie mir Bett niedriger/höher machen?
Zvednu vám postel.	Ich mache Ihnen Betthöher.
Zvednout horní / dolní část lůžka	Kopfteilhöher machen/Unterschenkel-Lehne höher machen

Pozdravy - Grüsse

Dobré ráno	Guten Morgen
Dobrý den	Guten Tag, Hallo*
Dobrý večer	Guten Abend
Dobrou noc	Guten Nacht
Nashledanou	Auf wiedersehen, Tschüss*
Na viděnou (později)	Bisspäter/ Bis bald.
Uvidíme se zítra / příští týden atp.	Bis morgen!
Přeji příjemný den	Einen schönen Tag./Ich wünsche schönen Tag.

***„Hallo“** se používá běžně místo „Guten Tag“ v případě, že se s někým setkáváte pravidelně nebo častěji. Proto lze používat i v komunikaci s pacientem, se kterým jsme se již viděli. Stejně tak se používá při loučení na místo „Aufwiedersehen“ pozdrav **„Tschüss“**.

Základní zdvořilá komunikace s klientem – Grundkommunikation mit Patienten

Dobré ráno (nebo jiný vhodný pozdrav)	Guten Morgen.
Jmenuji se...	Ich bin/ ich heiße....
Jsem zdravotní sestra a budu o vás dnes pečovat.	Ich bin Ihre heutige Pflegefachfrau (Krankenschwester). Ich werde Sie heute behandeln/pflegen.
Jak se máte?	Wie geht es Ihnen?
Mám se dobře. A vy?	Gut, und Sie?
Jak se dnes cítíte?	Wie fühlen Sie sich heute?
Je mi lépe.	Es geht mir besser.
Je to mnohem / trochu lepší.	Es ist viel/etwas besser.
Není mi dobře.	Ich fühle mich nicht woll.
Tak to je mi líto.	Es tut mir Leid!
Spal/a jste dobře?	Haben sie gut geschlafen?
Ano / ne.	Ja/Nein.
Doufám, že to dnes v noci bude lepší.	Ich hofe, es wird heute besser.
Mohu pro vás něco udělat?	Kann ich für Sie etwas tun?/Kann ich Ihnen behilflich sein?
Mohu vám něco přinést/podat?	Kann ich Ihnen etwas bringen/reichen?
Chcete něco k pití?	Möchten Sie etwas zutrinken?
Vodu prosím.	Wasser, bitte.
Zhasněte / rozsviňte mi prosím.	Machen sie bitte Licht aus/an.
Tady to máte. (Při podávání.)	Hierbitte!
(Velmi vám) děkuji.	Vielen Dank./Dankeschön.
Není zač.	Nichtszudanken!/KeineUrsache!
Kdybyste něco potřeboval/a zmáčkněte toto tlačítko.	Drücken sie bitte den Knopf, wenn sie etwas brauchen.
Zazvoňte, budete-li něco potřebovat.	Läuten sie bitte, wenn sie etwas brauchen.

Základní pokyny, pohyb- GründlicheAnweisungen, Bewegung

Dejte/zvedněteruce nahoru.	Heben Sie die Hände hoch.
Držte se hrazdičky a přitáhněte se.	Halten sie sich am Bettbügel und ziehen sie sich heran.
Mám vám podložit nohy?	Soll ich Ihnen Beine/Füße hoch unterlegen?
Zvedněte se.	Erheben Sie sich
zvednout se židle.	vom Stuhl aufstehen
Klient byl přeložen.	Patient wurde umgelegt.
Můžete se hýbat?	Können Sie sich bewegen?
Můžete se sám/sama otočit?	Können sie sich selbs umdrehen?
Ano/ne	Ja/Nein.
Natáhněte ruku/nohu.	Strecken Sie der Arm/das Bein aus
Nebojte se.	Keine Angst!
Nehýbejte se.	Bewegen Sie sich nicht!/Nicht bewegen!
Nechte tu ruku nataženou.	Lassen Sie der Arm ausgestreckt.
Nezatínejte sval/koleno.	Anspannen Sie die Knie-Muskeln.
Nyní Vás přetočím (na břicho).	Ich umdrehe Sie (auf den Bauch)
Nyní Vás převezu na vyšetření.	Ich bringe Sie zur Untersuchung.
Ohněte ruku/paži/nohu.	Beugen Sie Ihre Hand/Arm/Bein.
Otočte se doleva/doprava.	Drehen Sie sich nach links/ rechtes um.
Otočte se na levý bok/pravý bok.	Legen Sie sich bitte auf die linke/rechteSeite.
Přeložíme vás na jiné oddělení.	Wir verlegen/umlegen Sie in/auf die andere Station.
Půjdu s Vámi/doprovodím vás.	Ich begleitesie.
Půjdu s vámi na vyšetření.	Ich gehe mit zum Arzt/zur Untersuchung.
Sedněte si/sedněte si rovně.	Setzen Sie sich/ setzen sie sich gerade.
Sundám vám košili.	IchziehelhnenHemdaus.
Vystupte na schod/stupínek.	SteigenSiedieStufehinauf.
Zapřete se o zeď.	Abstützen Sie sich gegen Wand.
Zvedněte pravou/levou ruku/nohu.	Heben Sie rechte/linke Hand/Bein.

Příjem klienta- Patientenaufnahme

Jaké je vaše jméno?	Wie heissen Sie?
Jmenuji se ...	Mein Name ist...../ Ich heisse.....
Kolik je vám let?	Wie alt sind Sie?
Je mi ...	Ich bin ...Jahre alt.
Kdy a kde jste se narodil / a?	Wann und wo sind Sie geboren?
Narodila jsem se (datum / rok / místo).	Ich bin am (Datum) geboren.
Máte občanský průkaz nebo jiný doklad totožnosti?	Haben Sie Personalausweis?
Máte doklad o pojištění?	Haben Sie Ihren Krankenschein?
Jaká je vaše zdravotní pojišťovna?	Im welcher Krankenkasse sind Sie?
Máte nějaké bolesti?	Haben Sie Schmerzen?
Kde vás bolí?	Wo tut es weh?
Od kdy vás to bolí?	Seit wann haben sie die Schmerzen.
Máte nějakou alergii?	Leiden Sie an Allergien?
Kolik vážíte?	Ihr Gewicht?
Kolik měříte?	Ihre Grösse?
Máte kanylu, permanentní močový katétr?	Haben Sie eine Venenkanüle/einBlasenkatheter?
Nosíte brýle?	Tragen Sie eine Brille?
Potřebujete berle, hůl nebo vozík?	Benötigen Sie Krücke/Stock/Rollator?
Jste soběstačná/ý?	Sind Sie selbständig?
Umyjete se sám/ sama?	Waschen Sie sich selbstständig?
Potřebujete pomoc při jídle?	Brauchen Sie Hilfe beim Essen?
Máte problémy při močení?	Haben Sie Probleme beim Urinieren?
Máte problémy při stolici?	Haben Sie Probleme beim Stuhlgang?
Máte problémy s dýcháním?	Haben sie Probleme mit der Atmung?
... s usínáním?	beim Einschlafen?
... polykáním?	beim Schlucken?
... chůzí / pohybem?	beim Gehen/Bewegen?

Berete pravidelně nějaké léky?	Nehmen Sie regelmässig Medikamente ein
Nesmíte užívat žádné vlastní léky. Sestra Vám léky připraví	Sie dürfen keine eigene Medikamente einnehmen. Schwester vorbereitet die richtige Medikamente für Sie.
Jste diabetik /diabetička? Máte cukrovku?	Leiden Sie Zuckerkrankheit/Diabetes?
Potřebujete inzulin?	Brauchen Sie Inzulinspritze?
Co nerad/a jíte?	Was essen Sie nicht gern?
Kouříte?	Rauchen Sie?
Kolik cigaret kouříte denně?	Wieviel Zigaretten täglich?
Pijete alkohol?	Trinken Sie Alkohol?
Jak často a kolik?	Wie oft und wieviel?
Jaký je váš rodinný stav?	Wie ist Ihr Familienstand?
Jsem svobodná/ý, ženatý, vdaná, rozvedená/ý, vdovec / vdova.	Ich bin ledig, verheirateter/verheiratet ... geschiedener/Witwer/Witwe
Jaké je vaše zaměstnání?	Was sind Sie von Beruf?
Pracuji jako...	Ich bin.../Ich arbeite als.....
Rodila jste? Jak jste rodila?	Haben Sie geboren?
Jaký byl porod? normální/císařský řez	Wie war die Geburt? normale Geburt/Keiserschnitt
Prodělala jste nějaké operace?	Haben Sie eine Operation gehabt?

Nejčastější důvody k hospitalizaci – Häufigste Gründe für Hospitalisierung

Infarkt	r Herzinfarkt
Mrtvice	r Schlaganfall/r Gehirnschlag
Náhlá příhoda břšní	Plötzliche Bauchvorfall
Nehoda (autonehoda)	r Unfall (Autounfall)
Operace	e Operation
Otrava (otrava krve)	e Vergiftung (Blutvergiftung)
Otřes mozku	e (Ge)Hirnschütterung
Upřesnění / stanovení diagnózy	eine Diagnose stellen
Úraz (pracovní úraz)	r Unfall (Arbeitsunfall)
Zlomenina	r Bruch, e Fraktur

Zhoršení stavu	e Verschlechterung des Gesundheitszustand
----------------	---

Podávání léků – Anwendung von Medikamenten

Čípek	s Zäpfchen (einführen)
Dávkovač léků	r Medikamentendosierer
Dezinfekce	s Desinfektionsmittel
Gel	s Gel
Injekce	e Injektion/e Spritze
Kapsle	e Kapsel
Krém	e Creme
Lék na kašel	s Hustenmedikament
Léky na tišení bolesti / Analgetika	Schmerzmittel
Lék proti horečce / Antipyretika	Mittelgegen Fieber
Léky proti alergii / Antihistaminika	Allergien
Léky proti nespavosti / Hypnotika	Schlaflosigkeit
Léky proti průjmu / Antidiarhoika	Durchfall
Lék na vysoký krevní tlak	Medikament gegen Bluthochdruck
Lék na štítnou žlázu	Schilddrüsemedikamente
Lék na ředění krve	Blutgerinnungshemmende Mittel
Lék na uklidnění/proti strachu	Medikament zur Beruhigung
Mast	e Salbe
Mléko, vodička	e Hautmilch
Náplast	s Pflaster
Nosní sprej	r Nasenspray
Oční / Ušní kapky	e Augentropfene/Ohrentropfen
Pěna	r Schaum
Projímadla / Laxantiva	s Abführungsmittel
Sirup	r Sirup
Stříkačka (předplněná)	e Fertigspritze

Tablety / Prášky	e Tablette/e Pille
Předepsat léky	Medikament (Arzneimittel) verschreiben
Tento lék je pouze na recept	Dieses Medikament gibt es nur aufRezept

Dávkování - Dosierung

Kapka	r Tropfen
Dávka	e Dosis
Lžička	r Kaffeelöffel
Odměrka	r Messbecher
Tableta	e Tablette
Jednou	einmal
Dvakrát	zweimal
3 (a více) krát	dreimal
Denně	täglich
Před jídlem	vor dem Essen
Nalačno	nüchtern
Po jídle	nach dem Essen
Berte 20 kapek denně.	Nehmen Sie zwanzig Tropfen ein
Berte tabletu třikrát denně.	Nehmen Sie die Tablette dreimal täglich
Spolkněte to.	Schlucken Sie die Tablette.
Dám vám injekci.	Ich gebe Ihnen eine Injektion.

Alergie – Allergie

Jste alergická/ý?	Sind Sie allergisch/überempfindlich?
Trpíte nějakou alergií / Máte nějakou alergii?	Leiden Sie an einer Allergie?
Jste alergická/ý na ...?	Haben Sie Allergie?
(Nějaké) jídlo	Auf Nahrungsmittel
(Nějaké) léky	Auf Medikamenten
Antibiotika	Antibiotikum
Dezinfekci	Desinfektion
Jod	Jod
Laktózu	Lactose
Lepek	Gluten
Náplast	Pflaster
Penicilín	Penicillin
Plíseň	Schimmel/pilz
Prach	Staub
Pyl	Polen
Roztoče	Milben

Příznaky, léčba- Anzeichen, Heilung

Jaké příznaky máte (<u>sezónní</u>)?	Was für Beschwerden haben Sie?
Cítím dušnost.	Ich fühle Atemnot/Kurzatmigkeit.
Mám sennou rýmu / vyrážku / kašel.	Ich habe Heuschnupfen/Ausschlag/Husten.
Mám zánět spojivek.	Ich habe Bindehautentzündung.
Jsem zahleněný / á.	Ich bin verschleimt.
Slzí mi oči.	Tränen mir die Augen.
Svědí mě oči.	Meine Augen jucken.
Kýchám.	Ich niese

Fyziologické funkce – Physiologische Grundfunktionen

Krevní tlak	Blutdruck/BD
Změřím vám krevní tlak.	Ich messe Ihnen den Blutdruck
120 <u>na</u> 60	hundertzwanzig zu sechzig
Puls	den Plus
Pravidelný / nepravidelný	regelmäßig/unregelmäßig
Dýchání	die Atmung
Nadechnutí	die Atemzüge
18 dechů za minutu	achtzehn Atemzüge pro Minute
Jak se vám dýchá?	Wie atmen Sie?
... když jste v klidu / ve stresu?	in Ruhe?
... když vykonáváte námahu?	bei physische Belastung?
... vleže?	wenn sie sich flach hinlegen?
Jsem dušná/ý	Ich bin kurzatmig.
Mám kašel.	Ich habe Husten.
Teplota	die Temperatur/ Fieber
Vaše teplota je 36,5.	Sie haben sechsunddreißig koma fünf
Máte horečku.	Sie haben Fieber.
Vědomí	s Bewusstsein
Orientace časem/místem	Orientierung in der Zeit/im Ort
Není orientovaná/ý.	Er/Sie ist nicht orientiert.
Saturace je 97%.	Sauerstoffsättigung ist siebenundneunzig Prozent.
EKG	EKG
Cítíte bušení srdce?	Haben Sie/Fühlen Sie Herzklopfen?

Měření tlaku / Blutdruckmessung

Sedněte si.	Setzen Sie sich bitte.
Vyhrňte si rukáv	Machen Sie bitte Ihren Arm frei.
Přiložím Vám manžetu.	Ich lege Ihnen die Manschette an.
Zůstaňte v klidu, nemluvte.	Bleiben Sie in Ruhe, sprechen sie nicht!
To je vše, děkuji.	Das ist alles, danke.
Jaký mám tlak?	Wie hoch ist mein Blutdruck?
Normální/nízký/vysoký.	Normal/zu tief/hoch

Vyšetření EKG - EKG Untersuchung

Natočím vám EKG.	Ich mache ein EKG.
Lehněte si na lehátko	Legen Sie sich bitte auf die liege hin.
Sundejte si vrchní oděv/bez podprsenky.	Machen Sie bitte den Oberkörper frei/ohne BH.
Vyhrňte si nohavice.	Hose bitte hochkrepelt.
Zůstaňte klidně ležet.	Bleiben Sie ruhig legen.
Připevním Vám elektrody.	Ich befestige Ihnen die Elektroden.

Bolest - Schmerz

Pro popis bolesti se v němčině se používají tři výrazy.

- 1) **Wehtun** – „činit bolest“, např. Kde to bolí? – **Wo tut es weh?**,
- 2) **Schmerzen** – bolet, např. Bolí to! - **Es schmerzt!**
- 3) **Schmerz haben** – mít bolest, je nutné spojit část těla (např. hlava – Kopf) která bolí + podst.jméno Schmerz nebo mn.č. Schmerzen, např. Bolí mě hlava. – **Ich habe Kopfschmerzen.**

V češtině se zeptáme – „Kde to bolí?“, totéž přeložíme do němčiny:

Wo tut es weh?
Wo schmerzt es?
Wo haben sie Schmerzen?

V češtině: „Bolí mě hlava“ lze v němčině nejčastěji vyjádřit jako:

Mein Kopf tut mir weh.
Ich habe Kopfschmerzen.

Bolest/i	Schmerz/ Schmerzen.
Co Vás bolí?	Was tut Ihnen weh?
Při které činnosti? (v noci, v klidu, při pohybu...)	Bei welcher Tätigkeit? (in der Nacht, in Ruhe, beim Bewegen, ...)
Kde Vás bolí?	Wo tut Ihnen weh?/Wo haben Sie Schmerzen?
Bolí mě krk.	Hals tut mir weh.
Bolí mě/mám bolest....	Ich habe.....
Záda	Rückenschmerzen
Hlava	Kopfschmerzen
Zuby	Zahnschmerzen
Žaludek	Magenschmerzen
Je to bezbolestné?	Ist es schmerzlos?
Je to bolestivé?	Ist es schmerzhaft?
Kdy to bolí?	Wann tut es weh?
Ve které poloze?	Bei welcher Stellung?
Co pomáhá zmírnit bolest?	Was mindert den Schmerz/die Schmerzen?
Co bolest zhoršuje?	Was verstärkt den Schmerz/die Schmerzen?
Jaká je intenzita bolesti od 1 do 10 (10 je	Wie ist die Intensität der Schmerzen von 1 bis 10

nejvyšší)	(10 ist die höchste)
Chcete něco proti bolesti	Möchten Sie etwas gegen Schmerzen?
Léky proti bolesti.	Medikamenten gegen Schmerzen.
Tento lék má způsobit zmírnění bolesti.	Dieses Medikament soll eine Linderung der Schmerzen bewirken.

Charakter bolesti - Schmerzcharakter

Jaký je charakter bolesti?	Wie ist der Schmerz?
tupá	Dumpf
Bodavá	Stechend
Křečovitá	Krampfhaft
Vystřelující	Einschissend
Tepavá	Pochend
nesnesitelná	Unterträglich
pálivá	Brennend

Lidské tělo - Menschlicher Körper

Bolest je často nutné lokalizovat, proto uvádíme základní části lidského těla

Břicho	rBauch
Děloha	e Gebärmutter
Hlava	r Kopf
Hýždě	s Gesäss
Hrudník	r Brustkorb
Játra	e Leber
Koleno	s Knie
končetiny	e Extremität
Kotník	r (Fuss)knöchel
Krk	r Hals
Krk, hrdlo (zevnitř)	s Hüftgelenk
Kyčel	e Niere

Ledvina	r Ellbogen
Loket	e Wade
Lýtko	e Harnblase
Močový měchýř	s Gegirn
Mozek	s Bein/r. Fuss (ploska)
Noha	e Auge
Oko	e Wirbelsäule
Páteř	r Arm
Paže	e Lunge
Plíce	r Unterbauch
Podbřišek	e Prostate
Prostata	e Brüste
Prsa	e Schulter
Rameno	e Hand
Ruka	e Milz
Slezina	e Bachuspeicheldrüse
Slinivka	s Herz
Srdce	r Oberschenkel
Stehno	r Darm
Střevo	s Ohr
Ucho	r Eirstock
Vaječník	r Hoden
Varle	r Rücken
Záda	s Handgelenk
Zápěstí	r Zahn/e Zähne
Zub / zuby	r Magen
Žaludek	e Vene
Žíla	Bauch

Odběry biologického materiálu – Entnahme von biologischem Material

Základní vybavení a slovní zásoba – Grundliche Wortschatz

Desinfekce na kůži	s Hautdesinfektionsmittel
Emitní miska	e Nierenschale
Esmarch škrtidlo	s Tourniquet /Esmarchtourniquet
Gumové rukavice	e Einmalhandschue (sterile)
Infuzní set	s Infusionsgerät/ Infusionsschlauch
Injekční jehla	e Kanüle
Jehla s křídélkem	e Blutprobe
Kanyla	s Pflaster
Krevní test	e Injektionsnadel
Náplast	s Reagenzglas
Odběrová jehla	Blut entnehmen
Odběrové zkumavky	Abstrich der Speichel
Odebírat krev	Abstrich machen
Odebrat sliny vatičkou.	r Auswurf/ Sputum
Provést výtěr	gynekologischer Abstrich
Sputum	r Wundabstrich
Stěr z děložního čípku	r sterile Verbandmull
Stěr z rány / bakteriologické vyšetření	e Stuhlgang
Sterilní čtverečky	r Tupfer
Stolice	r Harn, r Urin
Tampon	r Abstrich
Moč/ stolice	Kanüle legen/stechen
Výtěr	r Reagenzglas
Zavést kanylu	e Vede, e Ader
Zkumavka	s Hautdesinfektionsmittel
Žíla	e Nierenschale

Odběr krve- Blutentnahme

Odeberu Vám krev.	Ich mache Ihnen eine Blutentnahmen. /Ich entnehme Ihnen Blut.
Můžete si vytáhnout rukáv?	Können Sie bitte den Ärmel hochziehen?
Natáhněte ruku a udělejte pěst	Strecken Sie Ihren Arm aus und machen sie eine Faust.
Musím Vám zaškrtit ruku.	Ich muss Ihnen Arm abbinden.
Ted' to může trochu bolet.	Das könnte jetzt ein bisschen wehtun.
Povolte ruku/pěst.	Machen Sie bitte Ihren Arm/Faust frei.
Zmáčkněte/mačkejte prosím tady.	Drücken Sie bitte hier drauf.
Není Vám nevolno? Netočí se Vám hlava?	Keine Übelkeit? Sind Sie nicht schwindel?

Odběr moči - Urinprobe

Přinesl/a jste moč?	Haben Sie Ihre Harnprobe mitgebracht?
Vymočte se prosím do zkumavky.	Urinieren Sie bitte ins Reagenzglas aus.
Zazvoňte až budete hotov/a.	Wenn sie fertig sind, läuten Sie.

Invazivní vstupy – Invasive Zugänge

Anestezie	e Anästhesie
Budu vám zavádět sondu do žaludku/cévkou.	Ich werde Ihnen die Sonde in den Magen/Dauerkatheter (Urinkatheter) einführen
CŽK (Centrální žilní katétr)	zentralvenösen Katheter
Drén / port	r Drain/Port
Gastrostomie	s Gastrostoma
Infuze	e Infuzion
Kolostomie	s Kolostoma
NGS (Nasogastrická sonda)	e Nasogastrale Sonde
Nitrožilní vstup	venöser Zugang
PEG	PEG Sonde
PMK (Permanentní močový katétr) / cévka	r Blasenkateter/Urinkatheter
PŽK (Periferní žilní katétr)	e Kanüle, e Venenverweilkanüle
Stomie	s Stoma, Enterostoma
Tracheostomie	r Tracheostoma
Urostomie	r Suprapubischer Blasenkateter, Cystostom
Vývod střeva	s Kolostoma
Děláte to sám?	Machen Sie das selbst?
Jak dlouho máte zaveden katétr?	Wie lange/Seit wann haben sie Eingeführt?
Mám sucho v ústech – dám vám...	Ich habe trockener Mund – ich gebe Ihnen..
Máte nějaké invazivní vstupy.	Haben Sie invasive/künstliche Zugänge?
Nebolí to?	Schmerzt es?
Nepálí to?	Brennt es?
Pečujete si o stomii sám?	Machen sie die Stomapflege selbst?
Položte se na záda.	Legen sie bitte auf den Rücken hin.
Pokrčte nohy, zavedu Vám cévku.	Spreizen sie bitte Beine ich führe Ihnen der Katheter (Urinkatheter) ein.
Prosím svlékněte si kalhoty (spodní prádlo)..	Bitte, ziehen Sie sich Hose (Unterhose) aus.
S katétrem můžete chodit / sprchovat se.	Sie dürfen mit Katheter duschen.

Péče o kůži a ránu – Hautpflege und Wundpflege

Máte problémy s kůží? (suchou kůží, vyrážku, modřiny)	Haben Sie Probleme mit der Haut (trockene Haut, Ausschlag, blaue Flecken)
Mám.... /Klient(ka) má...	Ich habe.../Mein Patient(in) hat...
Kousnutí (psí)/bodnutí (včelí)	s Beissen/ r Stich (Bienenstich)
Kousnul mě pes.	Ein Hund hat mich gebissen.
Akné, pupínek, vřídek	e Akne, r Pickel
Bodná/tržná rána	e Stichwunde, e Risswunde
Boule	e Beule
Dekubitus	r Dekubitus, s Wundliege
Ekzém	s Ekzem
Hluboká rána	e Tiefwunde
Povrchová rána	e Oberflächenwunde
Operační rána	e Operationswunde
Jizva	e Narbe
Monokl	ein blaues Auge, s Monokel
Odřenina, oděrka	e Abschürfung
Otevřená rána	e Öffenewunde
Podrážděná kůže	gereizte Haut
Pohmožděnina	e Quetschung, e Quetschwunde
Popálenina	e Verbrennung
Omrzlina	e Erfrierung
Popraskaná kůže/rty	rissige Haut/Lippen
Strup	r Schorf
Střelná rána	e Schisswunde
Suchá kůže	e trockene Haut
Škrábanec	r Kratzer/e Kratzwunde
Šupinatá kůže	e Schuppenhaut

Ztvrdlá kůže	e Hornhaut
Steh	r Stich
Vyrážka	r Ausschlag

Stav rány – Wundstand

Rána (je) ...	Wunde ist.....
...Citlivá	...empfindlich
...hnisavá	...eiternd
...mokvavá	...nässend
...klidná	...ruhig
...infikovaná	...infiziert
...bez známek infekce	... ohne Anzeichen von Infektion
...krvácející	...blutet
...oteklá, opuchlá	...angeschwellene
...hojí se/ nehojí se	...Wunde heilt gut/schlecht
...svědí	...juckt
...je zanícená	...entzündet
...zarudlá	...gerötet
Rána zapáchá	Wunde stinkt

Převazy, nástroje – Verbände, Instrumenten

Pinzeta	e Pinzette
Fyziologický roztok	e Physiologische Kochsalzlösung
Dezinfekce na kůži	s Hautdesinfektionsmittel
Dezinfekce na sliznice	s Schleimhautdesinfektionsmittel
Exkochleární lžička	Scharfe Löffel
Gáza, mul	e Gaze, r (Verband)Mull
Jehelec	r Nadelhalter
Náplast	s Pflaster
Nádoba na odpad	s Abfalleimer
Nádoba na biologický odpad	s Medizinische Abfalleimer

Nástroje	e Instrumente
Nůžky	e Schere
Vstřebatelné šití	selbstauflösende Nahtmaterial
Pružné obinadlo	r elastischer Verband
Skalpel	s Skalpell
Steh	e Naht, r Stich,, e Suture
Svorka	e Klammer
Sterilní čtverce	sterile Gauze

Péče o ránu – Wundpflege

Vydezinfikovat ránu.	Wund desinfizieren
Ted' Vám převážu ránu.	Jetzt binde ich Ihnen die Wunde um.
Nejprve ránu dezinfikuji, potom vyměním obvaz.	Ich desinfiziere zuerst die Wunde, dann wechsele ich den Verband
Ránu musím vypláchnout roztokem.	Die Wunde muss ich mit einer Lösung ausspülen
Ránu nesmíte namáčet.	Sie dürfen die Wunde nicht eintauchen.
Ránu denně sprchujte vlažnou vodou.	Duschen Sie die Wunde täglich mit lauwarmem Wasser.
Dnes se vyndá drén z rány.	Heute wird der Drain aus der Wunde entfernt.
Vyndám vám stehy.	Ich nehme Ihnen die Nähte heraus.
Kdy vám vyndali stehy?	Wann hat man Ihnen die Nähte herausgenommen?
Stehy vám vyndají na ambulanci při kontrole/praktický lékař	Die Nähte werden Ihnen in der Ambulanz bei der Kontrolle/praktischer Arzt herausgenommen.
Rána se nesmí převazovat každý den.	Die Wunde darf nicht jeden Tag umgebunden werden.
Natírejte si kůži touto mastí.	Schmieren Sie die Haut mit dieser Salbe.
Vysuším ránu/ vymyji (vypláchnu)...	Ich trockne die Wunde aus./Ich spüle...
Převázat	Verbinden

Soběstačnost – Self-sufficiency

Jste soběstačný?	Sinde Sie selbstständig?
Můžete to udělat sama / sám?	Können Sie das selbs tun?
Můžete to udělat bez obtíží?	Können Sie das problemlos tun?

Kompenzační pomůcky – Hilfsmittel

Používáte kompenzační pomůcky?	Benutzen Sie Hilfsmittel?
Ano používám/potřebuji:	Ja, ich benutze/benötige:
protézu/zubní protézu	Prothese/Zahnprothese
berle/hůl	Krücke/r Gehstock
vozik	Rollstuhl
chodítka	r Rollator
naslouchadlo	s Hörgerät
toaletní křeslo „gramofon“	r Toilettenstuhl
brýle	e Brille
antidekubit. matrace	e Wechseldruckmatratze
podložka	e Unterlage
polohovací polštář	s Lagerungskissen
židle do sprchy (sedátko)	r Duschhocker
postranice	s Seitenbrett, s Bettgitter
ortézu	e Orthese
podložní mísu	e Bettpfanne
močovou láhev (bažant)	e Urinflasche
vlhčený ubrousek	s Erfrischungstuch
plenu*/vložku	e Einlage/Slipelinlage/Binde
židle po TEP	r Hochstuhl (nach Endoprothese)
* myšleno plena pro dospělé, dětská plena = die Windel, přebalit dítě – windeln	

Hygiena - Hygiene

Mohu vám pomoci ...	Kann ich Ihnen helfen.....
... umýt nohy / obličej / záda?beim Füsse/Gesicht/Rücken waschen?
... vyčistit zuby?	... Zähne/Zahnprothese putzen?
... učesat vlasy?	... Haare kämmen?
... s ranní hygienou? bei Morgenhygiene?
... upravit vaše vlasy? Haare machen?
Jak často se obvykle myjete?	Wie oft waschen Sie sich meistens?
Jste zvyklý/á se sprchovat nebo koupat?	Sind sie gewohnt an Dusche oder Baden?
Myjete se u umyvadla?	Waschen Sie sich beim Waschbecken?
Můžete jít na toaletu sám/sama?	Können Sie sich selbst auf Toiletten gehen?
Můžete sám/sama vstát z postele?	Können Sie sich selbst aus dem Bett aufstehe.
Můžete si sám/sama lehnout/sednout?	Können Sie sich selbst hinlegen/setzen?
Mohu Vám namazat záda/ruce.	Darf ich Ihnen Rücken/Hände einschmieren.
Vypláchněte si (ústa).	Spülen Sie sich bitte aus.
Nosíte zubní protézu?	Tragen Sie eine Zahnprothese?
Nyní Vám pomohu umýt záda/ intimní partie/nohy/vlasy.	Jetzt helfe ich Ihnen Rücken /Intimbereich/Beine/Haare waschen.
Potřebujete pomoci?	Brauchen Sie Hilfe?
Mohu Vám dát čistou vložku/plenu?	Darf ich Ihnen frische Binde/Einlage geben

Výživa - Ernährung

Máte chuť k jídlu?	Haben Sie Appetit?
Kolikrát denně jíte?	Wievielmals täglich essen Sie?
Držíte nějakou (diabetickou)dietu?	Halten Sie eine Diät?
Mám problémy s jídlem/pitím/polykáním	Haben sie irgend ein Problem beim Essen/Trinken/Schlucken?
Máte problém v dutině ústní?	Haben Sie ein Problem im Mund?
Kolik denně vypijete tekutin?	Welche Menge trinken Sie täglich?
Máte dost pití?	Haben Sie genug zu trinken.
Mohu Vás nakrmit?	Darf ich Ihnen beim Essen helfen?

Můžu se napít/najíst?	Kann ich/darf ich trinken/essen?
Nemůžete ještě jíst/pít.	Sie dürfen noch nicht essen/trinken.
Mám Vám to nakrájet?	Soll ich das schneiden?
Nesmíte jíst, pít a kouřit.	Sie dürfen nicht essenm trinken und rauchen.
Nepijte a nejzte 12 hodin před operací.	Essen und trinken Sie nicht zwölf Stunden vor der Operation
Nejzte po/od půlnoci.	Essen Sie nicht nach/bis der Mitternacht.
Dieta: diabetická	Diät: Diabetischkost
racionální	Normalkost (Vollkost)
bezlepková	Glutenfreie Kost

Vylučování-Ausscheidung

Průjem	r Durchfall
Zácpa	e Verstopfung
Inkontinence	e Harninkontinenz
Dám Vám projímadlo.	Ich gebe Ihnen einen Abführmittel ein.
Dostanete klystýr.	Sie bekommen ein Kliestier/Einlauf.
Zavedu Vám čípek do konečníku.	Ich einfuhre Ihnen ein Zäpfchen.
Udržte v sobě (čípek/klystýr) co nejdéle.	Behalten Sie (Zäpfchen/Kliestier) innen so lang wie möglich
Chcete jít na toaletu?	Möchten Sie auf die Toilette /auf das „Klo“ gehen.
Stolice (velká strana).	r Stuhlgang
Jak často chodíte na stolici?	Wie oft haben Sie Stuhlgang?
Močit (malá strana).	Wasserlassen/harnen/urinieren
Můžete mi.....	Können Sie mir.....
....přinést/vynést gramofon/podložní mísu. Bettpfanne/Toilettenstuhl bringen
Řídká/měkká/tuhá stolice.	Dünn/weich/hart Stuhlgang
Krev ve stolici.	Blut im Stuhlgang.
Zvracíte?	Erbrechen Sie?

Oblékání - Kleidung

Obléknout	Anziehen
Svléknout se	Ausziehen/ Abziehen
Převléknout	Umziehen
Chcete pomoci s oblékáním?	Brauchen sie Hilfe beim anziehen?
Zapnout/rozepnout si knoflík.	sich den Knopf zumachen/aufmachen
Chcete čisté pyžamo (obléknout)?	Möchten Sie frische Pyjama/Nachthemd (anziehen)?
Vyměnit ložní prádlo.	Bettwäsche wechseln.

Propuštění (z nemocnice) – Entlastung (aus dem Krankenhaus)

Zajistíte si odvoz?	Sichern Sie sich einen Transport?
Vyzvedne Vás někdo?	Holt Sie jemand ab?
Chcete domluvit odvoz sanitkou? *	Wollen Sie den Transport mit einem Rettungswagen sicherstellen? *
Koho můžeme informovat o vašem propuštění?	Wen können wir über Ihre Entlassung informieren?
Máte na ní/něj telefon?	Haben Sie ihre/seine Telefonnummer?
Má se o vás po propuštění kdo postarat?	Haben Sie jemanden, der sich um Sie nach der Entlassung kümmert?
Potřebujete neschopenku?	Brauchen Sie eine Krankschreibung?
Pomohu vám sbalit věci.	Ich helfe Ihnen die Sachen einzupacken.
Máte cennosti v trezoru?	Haben Sie Wertgegenstände im Tresor?
Mějte se hezky a brzy se uzdravte	Machen Sie es gut und gute Besserung.
Na jakou adresu máme poslat zprávu - účet/fakturu?	Auf welche Adresse soll ich die Nachricht/Rechnung/Faktura schicken?

* tato služba v zahraniční nefunguje nebo není hrazena z veřejného pojištění. Pacienti jezdí domů taxi službou nebo si zajistí odvoz rodinou.

Edukace - Belehrung

Měl/a byste dodržovat:	Sie sollten
...dietní režim.	... eine Diätplan einhalten.
...pohybový režim.	... ein Bewegungsplan einhalten.
... pitný režim.	... eine Trinkmenge einhalten.
Tady máte propouštěcí zprávu pro praktického lékaře.	Hier haben Sie einen Entlassungsbericht für den praktischen Arzt.
Na kontrolu přijďte podle potřeby - za týden/ za měsíc.	Zur Kontrolle kommen Sie nach Bedarf- in einer Woche/ in einem Monat.
Tady máte recept na léky, které budete nově užívat.	Hier haben Sie das Rezept für Medikamente, die Sie neu nehmen werden.
Vše je napsáno v propouštěcí zprávě.	Alles ist im Entlassungsbericht angeführt.

Užívejte pravidelně léky.	Nehmen Sie Ihre Medikamente regelmässig.
Měřte si pravidelně tlak/glykémii.	Messen Sie sich regelmässig Blutdruck/Blutzucker.
Píchejte si injekci jednou denně.	Spritzen Sie sich die Injektion einmal täglich.
Musíte omezit fyzickou zátěž.	Sie müssen physische Belastung einschränken.
Zatěžujte ruku/nohu postupně.	Beschweren Sie Ihren Hand/Fuss allmählich.

Základní dokumenty - Hauptdokumente

Doporučení pro specialistu	Ärztliche Überweisung
Neschopenka	e Krankschreibung
Potvrzení o návštěvě lékaře/propustka	Bescheinigung über Arztbesuch
Poukaz (na vyšetření, kompenzační pom.)	e Überweisung
Pracovní neschopnost	e Arbeitsunfähigkeit
Předepsat/vystavit	vorschreiben/ausstelen
Recept	s Rezept
Všeobecný lékař/ka	r Allgemeinarzt/e Allgemeinarztin
Vyplnit formulář	ein Formular ausfüllen
Lékařská zpráva	r Krankenbericht
Podepsat informovaný souhlas	eine Einverständniseklärung unterschreiben

Poznámky:

Poznámky:

Poznámky:

Poznámky:

Poznámky:

Komunikace s německy mluvícím klientem pro zdravotní sestry

Autor: **Mgr. Markéta Palková**

Jazyková korektura: Ing. Monika Horná

Grafické zpracování a sazba: Reprofi CZ s.r.o.

Tisk: Gemmapress spol. s r.o.

Foto: Mgr. Ph.D. Alena Sitárová

SZŠ Beroun získala za program **ERASMUS+** Evropské unie v projektu **Zlepšení kvality výuky ošetrovatelství v angličtině a zavedení výuky předmětu ošetrovatelství v němčině na Střední zdravotnické škole Beroun Evropskou jazykovou cenu Label.**

Publikace byla realizována z finanční odměny za toto prestižní ocenění. Cenu LABEL uděluje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Dům zahraniční spolupráce.

Publikace nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejím obsahem.

www.szsberoun.cz

Použité zdroje:

DRMLOVÁ, Dana, Božena HOMOLKOVÁ, Drahomíra KETTNEROVÁ a Lea TESAŘOVÁ. *Německy s úsměvem: upraveno podle nových pravidel pravopisu*. 5. vydání. Praha: Knihcentrum, 2000. ISBN 80-86054-81-0.

MOKROŠOVÁ, Ivana a Lucie BAŠTOVÁ. *Němčina pro lékaře: manuál pro praxi*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2127-9.

MOEGLIN, Doris. *Německy: zn.: "Ihned"*. Dubicko: INFOA, 2005. ISBN 80-7240-345-1.

Německo-český, česko-německý studijní slovník. 3. vyd. Olomouc: Fin, 2001. *Slovníky (Fin)*. ISBN 80-86002-71-3.

Trainingseinheiten Deutsch Pflege. www.telc.net [online]. Frankfurt am Main: Tlc gGmbH, 2014, 2014 [cit. 2018-07-25]. Dostupné z: <https://www.telc.net/lehrkraefte/uebungsmaterial.html>